

Handläggare: Barbro Broo
Telefon: 08-508 09 049

Till
Norrmalms stadsdelsnämnd

Trygghets- och säkerhetsprogram för Stockholms stad 2013-2016 - remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Christina Rapp Lundahl
stadsdelsdirektör

Ulrika Klemets
avdelningschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har begärt yttrande från bl.a. Norrmalms stadsdelsnämnd med anledning av stadsledningskontorets förslag till trygghets- och säkerhetsprogram för Stockholms stad 2013-2016. Programmet slår fast att det brottsförebyggande arbetet är en del av stadens samlade trygghets- och säkerhetsarbete. Programmet klargör tre perspektiv: det individuella perspektivet, verksamhetsperspektivet och leverantörsperspektivet, som olika målgrupper.

Förvaltningen är i huvudsak positiv till trygghets- och säkerhetsprogrammet, men redovisar synpunkter när det gäller stöd till förvaltningar och bolag.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har begärt yttrande från bl.a. Norrmalms stadsdelsnämnd med anledning av stadsledningskontorets förslag till trygghets- och säkerhetsprogram för Stockholms stad 2013-2016. Yttrandet ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast 22 juni 2012. Remissen bifogas ärendet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av förvaltningens säkerhetssamordnare i samråd med förvaltningens BRÅ-samordnare.

Ärendet

Stadsledningskontoret har tagit fram ett förslag till trygghets- och säkerhetsprogram för Stockholms stad 2013-2016. I trygghets- och säkerhetsprogrammet sammanförs och förklaras stadens samlade arbete inom trygghets- och säkerhetsområdet. Syftet är att skapa överblick och samsyn kring mål och ambitioner för stadens trygghets- och säkerhetsarbete.

Trygghets- och säkerhetsprogrammet i sammandrag

Stockholms stads vision för trygghets- och säkerhetsarbetet

Trygghets- och säkerhetsprogrammet tar sin utgångspunkt i kommunfullmäktiges mål om att "Stockholm ska vara en attraktiv, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök". Målet för stadens utveckling av trygghet och säkerhet syftar till att värna stockholmarnas liv och hälsa, samt de grundläggande värden och funktioner som staden är satt att ansvara för.

En trygg och säker stad

Den övergripande målsättningen är att förebygga risker och minimera sannolikheten för att oönskade händelser inträffar. När allvarliga händelser ändå inträffar är det viktigt att det finns en förmåga att kunna hantera konsekvenserna och därmed minimera skadliga effekter på människa, miljö och egendom.

Stockholms stads trygghets- och säkerhetsprogram kan ses ur tre olika perspektiv: det individuella, det verksamhetsmässiga samt leverantörsperspektivet.

Det individuella perspektivet syftar till att beskriva hur staden arbetar med att skapa trygghet och säkerhet för boende, företagare och besökare.

Verksamhetsperspektivet avser de specifika krav och förväntningar stadens egna verksamheter ska leva upp till.

Leverantörsperspektivet avser de specifika krav och förväntningar som ställs på leverantörer till stadens egna verksamheter.

Stadens krishanteringsarbete

I Stockholms stad, liksom i samhällets system för hantering av kriser, är tre principer centrala: ansvarsprincipen, likhetsprincipen och närhetsprincipen. Utöver detta finns ett geografiskt områdesansvar, som syftar till att möjliggöra samordning av krishanteringen. Aktörerna hanterar samma kris men har olika uppgifter.

- *Ansvarsprincipen*

Innebär att den som har ansvar för en verksamhet också har detta ansvar vid en krissituation.

- *Likhetsprincipen*

Innebär att en verksamhets organisation och lokalisering så långt som möjligt ska bibehållas vid en kris. Förändringar ska inte göras mer omfattande än vad som krävs med hänsyn till händelsens karaktär.

- *Närhetsprincipen*

Innebär att krisen ska hanteras så nära de berörda som möjligt. Den instans som är närmast ansvarig ska svara för ledning av de åtgärder som krävs för att kunna hantera händelsen på ett effektivt sätt.

Krishanteringens tre lägen

Stockholms stads krishantering har tre lägen; störning, allvarlig händelse och extraordinär händelse.

Störning

Vid störning i ordinarie verksamhet hanteras händelsen inom ramen för ordinarie verksamhet i förvaltningar och bolag. En störning kan kräva centralt stöd, t.ex. samordnad information. Beslut om centralt stöd fattas i första hand av stadsdirektören.

Allvarlig händelse

Vid en allvarlig händelse, d.v.s. en situation som kräver stadsövergripande samordning, och/eller centrala bedömningar och prioriteringar av resurser. Stadsdirektören fattar beslut om centralt stöd i samråd med berörda förvaltningar och bolag.

Extraordinär händelse

Om krisledningsnämndens ordförande bedömer att en händelse är extraordinär kan denne besluta om att aktivera den centrala krisledningsnämnden.

Krisledningsnämnden har mandat att fatta beslut om att överta hela eller delar av verksamhetsområden i nämnderna i den omfattning som anses nödvändig utifrån den extraordinära händelsens art och omfattning.

Det förebyggande arbetet

Stockholm ska vara en trygg och säker stad för alla generationer, oavsett tid på dygnet och plats i staden. Ett proaktivt arbetssätt ska främja trygghet, förebygga olyckor, brott och skapa robusthet och beredskap i samhället.

En viktig del i det proaktiva arbetet med trygghet och säkerhet är, med tanke på en växande storstad, att redan i förberedelserna av nya områden inkludera trygghets- och säkerhetsperspektivet som naturliga delar av planeringen.

Det brottsförebyggande arbetet ska baseras på stadens brottsförebyggande program.

Säkerhetsarbetet ska leda till minskade olycksfallsrisker och en stärkt krisberedskap. I det förebyggande säkerhetsarbetet ingår också att kartlägga och undersöka de olyckor som sker.

Förvaltningar och bolag ska årligen genomföra *risk och sårbarhetsanalyser* (RSA) i syfte att undersöka sina verksamheters förmåga att upprätthålla sina prioriterade åtaganden samt ta fram förslag för att stärka denna förmåga.

För att kunna arbeta proaktivt behöver förvaltningar och bolag också ha en *krisberedskap* och regelbundet öva sina organisationer samt ha tydligt definierade roller för hantering av oönskade händelser. Det är viktigt att förvaltningar och bolag har en god förmåga att hantera störningar och oönskade händelser, samt säkerställa de verksamheter som staden bedömt alltid måste kunna upprätthållas (prioriterade åtaganden).

Informationssäkerhet ingår som en del i det förebyggande säkerhetsarbetet. Målet med detta arbete är att korrekt information ska finnas tillgänglig för behöriga på ett spårbart sätt när det behövs. Alla som hanterar informationen ansvarar för att upprätthålla informationssäkerheten i enlighet med stadens riktlinjer. Arbetet omfattar personvalda, anställda och i viss mån skolelever och leverantörer (konsulter/entreprenörer).

Demokratiska värden

Stockholms stad är en politiskt styrd organisation är därför är det viktigt att värna om och bejaka de demokratiska värden organisationen vilar på. Ett proaktivt arbete behövs mot *otillåten påverkan* och för att måna om personsäkerheten för stadens anställda och för förtroendevalda. Med detta avses hot, trakasserier eller våld. De kan också vara när någon missbrukar sin tjänsteställning t.ex. genom ersättning och/eller förmåner som strider mot lagar och regler. För att kunna hantera dessa hot på ett bättre sätt, ska analyser, utvärderingar och uppföljningar genomföras kontinuerligt.

Personsäkerheten ska beaktas i all verksamhet samt vid planering av ny verksamhet. Det är viktigt att det görs löpande bedömningar av hotbilder hos förvaltningar och bolag och att det finns ett strukturerat förhållningssätt när det gäller personsäkerheten.

Säkerhetsskyddet inom stadens verksamheter ska hanteras så att det förebygger hot mot rikets säkerhet eller terrorbrott. Säkerhetsskyddet ska utformas efter säkerhetslagstiftningens krav med hänsyn till verksamhetens art, omfattning och övriga omständigheter. Berörda nämnder och bolag ska ha en fastlagd plan för säkerhetsskyddsarbetet.

Aktörer, roller och ansvar

Kommunstyrelsen är övergripande ansvarig för utvecklingen av stadens trygghets- och säkerhetsarbete.

Stadens riskhanteringsråd och stadsledningskontoret ska leda, samordna och analysera arbetet.

Förvaltningar, nämnder och bolag ansvarar för att trygghets- och säkerhetsprogrammet följs inom respektive verksamhet.

Alla medarbetare ska i enlighet med sitt uppdrag verka för en ökad säkerhet i stadens verksamheter och inom sina ansvarsområden.

Detta innebär att var och en ska rapportera hot mot säkerheten till närmaste chef och uppmärksamma möjliga åtgärder i syfte att förbättra tryggheten och säkerheten i staden.

Det innebär vidare att alla medarbetare ska känna till gällande säkerhetsbestämmelser inom den egna verksamheten.

Verksamheter med särskilt ansvar:

- S:t Erik Försäkrings AB ska i samarbete med stadsledningskontoret stödja förvaltningar och bolag i arbetet med att identifiera risker, förebygga och

begränsa skador och minimera konsekvenser. S:t Erik Försäkrings AB äger och förvaltar stadens incidentrapporteringsystem.

- Storstockholms brandförsvaret ska arbeta med att förebygga och minimera skador på människor, miljö och egendom vid bränder och andra olyckor, samt skapa trygghet för de som bor, verkar och vistas i medlemskommunerna.

Stockholms stads centrala krisledningsorganisation

Krisledningsnämnden utgörs av borgarrådsberedningen och leds av ordföranden i kommunstyrelsen.

Stadens centrala krisledning (CKL) ansvarar för den stadsövergripande krisledningen.

Lagar rörande trygghets- och säkerhetsfrågor

Stockholms stads arbete med trygghets och säkerhetsfrågor regleras i ett antal lagrum. I trygghets- och säkerhetsprogrammet presenteras de lagar och riktlinjer som är särskilt relevanta för stadens arbete med trygghet och säkerhet.

Uppföljning

Uppföljningen av programmet sker i enlighet med budgetprocessens avstämningar, tertialrapporter och årsredovisning.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen är i huvudsak positiv till trygghets- och säkerhetsprogrammet. Det finns ett behov av att få en överblick och samsyn kring mål och ambitioner när det gäller stadens trygghets- och säkerhetsarbete.

Det finns flera gemensamma beröringspunkter när det gäller trygghets- och säkerhetsarbetet och det är positivt att dessa frågor nu samlas i ett gemensamt program så att nämnder och bolag kan arbeta mer systematiskt och samordnat med dessa frågor.

Det är bra att programmet slår fast att det brottsförebyggande arbetet är en del av stadens samlade trygghets- och säkerhetsarbete och ska baseras på det brottsförebyggande programmet.

Programmet blir det grundläggande dokument som nämnder och bolag har att utgå ifrån när det gäller arbetet med trygghets- och säkerhetsfrågorna.

En viktig del för att skapa ett Stockholm i världsklass är att staden är trygg och säker för såväl boende, företagare och besökare.

Stockholm växer med omkring 20 000 personer varje år och detta kräver insatser för att staden även framöver ska upplevas som ren, vacker och trygg.

Förvaltningen anser också att det förebyggande trygghets- och säkerhetsarbetet är viktigt för främja trygghet och minimera olycksrisker.

Därför är det positivt att, som programmet föreslår, redan i förberedelserna av nya områden inkludera trygghets- och säkerhetsaspekter som naturliga delar av planeringen.

Vidare behöver frågor som gäller personsäkerhet beaktas i all verksamhet och vid planering av ny verksamhet.

Förvaltningen ser positivt på att trygghets- och säkerhetsprogrammet utgör en sammanhållen helhet, från det förebyggande arbetet till krishanteringsdelen, samt utvärdering och lärande.

Vidare anser förvaltningen att det är bra att ansvar och roller på lokal och central nivå klargörs på ett tydligt sätt i programmet.

Det behöver ske en samordning när det gäller samtliga aktörer som verkar inom kommunens/stadsdelens geografiska område. Detta är en fråga som även behöver beaktas vid upphandlingar av externa entreprenörer.

Det är också värdefullt att programmet klargör de tre perspektiven: det individuella perspektivet, verksamhetsperspektivet och leverantörsperspektivet som olika målgrupper.

Det är viktigt att trygghets- och säkerhetsprogrammet kommuniceras på ett bra sätt så att alla medarbetare förstår sitt uppdrag att verka för en ökad säkerhet inom sina ansvarsområden.

Förvaltningen anser emellertid att det finns ett behov av att bygga upp en resursbank centralt i staden, med verktyg och mallar för att underlätta nämnders och bolags förebyggande säkerhetsarbete och lokala krishanteringsarbete.

Vidare föreslår förvaltningen att stadens incidentrapporteringssystem vidareutvecklas för dokumentation när det gäller t.ex. uppföljning av de prioriterade åtaganden, som tagits fram i risk och sårbarhetsanalyser (RSA) och för att ta fram en åtgärdsplan efter en önskad händelse.

Bilagor

1. Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande
2. Trygghets och säkerhetsprogram för Stockholms stad 2013-2016